

GroenLinks

Programmapunten voor het provinciaal Verkiezingsprogramma

Werkgroep Landbouw, Natuur, Dierenwelzijn en Voedsel (LNDV)

werkgroepLndv@groenlinks.nl

Algemeen

- Het landelijk gebied zal snel een grote stap moeten maken naar een duurzame toekomst. Schoon water, een levende bodem en een rijke natuur zijn de basis waarop een duurzame landbouw kan plaatsvinden, met een sociaal en eerlijk verdienmodel. Daarvoor moeten we nu echt stappen gaan zetten, bijvoorbeeld bij het terugdringen van de neerslag van stikstof.
- We werken verder aan een duurzame voedselvoorziening en leggen daarmee de verbinding tussen het landelijk gebied en de steden en dorpen. We gaan voor ecologisch verantwoord en gezond voedsel voor onze inwoners, die de agrariërs voor een eerlijke prijs kunnen produceren. We versterken de verbinding tussen boeren en inwoners van onze steden en dorpen.
- In onze provincie willen we de kwaliteit van onze natuur verbeteren en ons watersysteem robuuster en gezonder maken. We streven naar een klimaatneutraal landelijk gebied. En dit is mogelijk door natuurontwikkeling, bodemherstel, een betere waterkwaliteit en de transitie van de landbouw. We voeren de verplichtingen uit die worden gesteld door nationaal, Europees en Internationaal recht (waaronder de Kaderrichtlijn Water).
- Dit betekent ook dat de landbouw snel moet veranderen. We gaan voor landbouw die in sociaal, economisch en ecologisch opzicht duurzaam is. We bieden boeren de ruimte en een verdienmodel om diensten te verlenen voor natuurherstel en behoud van het landschap, te werken zonder vervuiling en hun producten in de regio en in Nederland kunnen afzetten. Zo kunnen agrarische bedrijven zich verder ontwikkelen, rekening houdend met de voorwaarden die bodem, natuur en water stellen. De transitie naar deze duurzame landbouw vindt zo snel mogelijk plaats, waarvoor de agrariërs worden beloond maar ook op worden afgerekend.
- De provincie en het waterschap stellen mede de kaders voor het landelijk gebied, om te zorgen voor een verandering naar duurzame landbouw, herstel van natuur en voldoende schoon water. Dit kan onder aansturing van de provincie en het waterschap gebeuren, waarbij ook anderen zoals collectieven van agrariërs, inwoners en maatschappelijke organisaties hun taak opnemen bij de uitvoering.

Dat kan bijvoorbeeld via het Uitdaagrecht:

het recht om taken van de provincie / waterschap over te nemen als maatschappelijke organisaties, boeren of bewoners het beter, goedkoper of met meer maatschappelijk draagvlak kunnen doen. Het Rijk geeft aan dat de provincies dit recht kunnen inzetten (bijvoorbeeld voor de vermindering van de uitstoot van stikstof).

Voorbeelden van de toepassing van het Uitdaagrecht in de natuur, het landschap en de landbouw zijn:

- “Natuur mei de Mienskip” (Natuur met de samenleving) in Friesland, waarin o.a. natuur- en landschapsorganisaties de ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) versnellen.
 - Op een meer natuurvriendelijke wijze groengebieden ontwerpen en inrichten, waarbij omwonenden het ontwerp maken samen met ecologische deskundigen.
 - Gezamenlijk ecologisch landschapsbeheer door boeren en bewonersorganisaties.
- In de provincie benutten we het wettelijke en financieel instrumentarium om de doelen voor natuur en duurzame landbouw te realiseren en tijdig de benodigde natuurkwaliteit en de transitie in de landbouw te realiseren.
 - De provincie kan dit niet alleen. Ook het Rijk moet zijn verantwoordelijkheid pakken, met generieke maatregelen om landbouw en natuur met elkaar in evenwicht te brengen. Het Rijk kan de grootste vervuilers voor Natura 2000 gebieden aanpakken en zorgen voor beëindiging van de vervuiling. Of stalsystemen verplicht stellen die hun nut bewezen hebben.

Biodiversiteit

- Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) wordt zo spoedig mogelijk gerealiseerd in de komende Statenperiode, als basis voor de natuur in de provincie. Naast het NNN gaat het ook om 10% landschapselementen en natuurverbindingen in agrarisch gebied om koppelingen te leggen tussen natuurgebieden en bij te dragen aan de biodiversiteit in het agrarisch gebied.
- Zo wordt de biodiversiteit hersteld en vergroot in het landelijk gebied, in de randzones van dorpen, maar ook in de steden.
- Ook de ontwikkeling van bossen en landschapselementen en groene corridors draagt bij aan een grotere biodiversiteit.
- Veenweidegebieden blijven behouden. Zo blijven typisch Hollandse en Friese landschappen in stand, wordt uitstoot van CO₂ voorkomen en verdroging van landschap tegengegaan.
- Plezierjacht wordt verboden.

Duurzame landbouw

- Wij gaan voor 25% biologische landbouw in de provincie in 2030, met extra aandacht voor biodiversiteit en vermindering van het aantal dieren per boerenbedrijf.
- Biologische landbouw betekent ook meer aandacht voor dierenwelzijn, met voldoende uitloop van dieren. Koeien in de weide.
- De stikstofreductie wordt doorgezet. De provincie stelt de doelen voor de reductie in een gebied. De uitvoering vindt plaats samen met andere overheden, agrariërs en maatschappelijke organisaties. Onze aandacht gaat uit naar de boeren die de transitie naar duurzame landbouw wel willen en kunnen realiseren. We ondersteunen agrariërs die willen stoppen met hun bedrijf.
- Wij maken in onze provincie een eind aan 'extern salderen', met de handel in stikstofrechten van boeren zolang er geen sprake is van duurzame landbouw. Het moet afgelopen zijn met de creatieve stikstofboekhouding.

Boeren en telers verdienen een echte en eerlijke prijs voor de landbouwproducten. Zo krijgen zij zicht op een goede bedrijfsvoering heeft en wordt duurzame landbouw mogelijk. Meer experimenteren met meer 'eerlijke prijzen' in de keten, onder andere om biologisch werkende boeren voldoende inkomsten te laten krijgen.

- Boeren en natuurontwikkeling gaan steeds meer hand-in-hand. De ontwikkeling en het onderhoud van natuur wordt een van de inkomstenbronnen voor agrariërs. Natuurcollectieven van agrariërs, initiatieven als Wij-land en Herenboeren spelen hierbij een belangrijke rol, bijvoorbeeld voor het weidevogelbeheer. De provincie faciliteert en ondersteunt deze ontwikkeling.
- Er zijn ook boeren die in de komende jaren stoppen met hun bedrijf. Dat is een kans om te werken aan verduurzaming van de landbouw en / of natuurontwikkeling. De provincie en gemeenten moeten hierin samenwerken om deze kans te benutten. Bijvoorbeeld door de toepassing van het Voorkeursrecht voor de aankoop van gronden door de provincie / gemeente, om zo te zorgen dat de transitie naar natuur en landschapsgrond sneller gerealiseerd kan worden.
- Wij creëren experimenteerruimte in de provincie om met boeren stappen voorwaarts te zetten naar een duurzame natuur inclusief voedselsysteem met echte en eerlijke prijzen. Voorbeeld: agroforestry waarbij agrariërs worden ondersteund zo dat voedselproducerende bomen en struiken worden gecombineerd met akkerbouw, groenteteelt of veeteelt.
- Wij nemen de consument mee in de omschakeling, bijvoorbeeld door schoolkinderen van jongs af aan bekend met duurzame vormen van kringlooplandbouw en de voedzame producten van onze rijke bodem.

Voedsel

- Wij stellen een provinciale voedselagenda op en werken aan kortere ketens en meer lokale en regionale afzet van voedsel. We brengen burgers, agrariërs, horeca etc. bij elkaar om samen aan de slag te gaan met duurzaam voedsel, tegen een eerlijke prijs. Zo ondersteunt het regionale voedselbeleid de verduurzaming van de landbouw, de inkomens van agrariërs in onze provincie én versterkt de relaties tussen agrariër en consument.
Voorbeeld: Voedselagenda van de provincie Utrecht.
- De provincie werkt eraan om duurzaam voedsel voor iedereen toegankelijk te maken, ook voor mensen met lage inkomens.
- De provincie stimuleert gemeenten en regio's voor regionaal, duurzaam voedselbeleid en ondersteunt hen. Bijvoorbeeld met voedselregisseurs die hen verder helpen, of met subsidies voor de aanleg van schoolmoestuinen bij groen-blaue schoolpleinen.